

Yazar/Author

Emrah KARA*, Emine YILMAZ **, Taner DALGIN ***,
Hüseyin ÇEKEN****

Makale Adı/Article Name

Etkinlik Turizmi Kapsamında Geleneksel Festivaller: Mayıs Yedisi
Şenliği*****

*Traditional Festivals within the Scope of Event Tourism: May 7th
Festival*

ÖZ

Mayıs Yedisi Şenliği, Karadeniz Bölgesi'nde özellikle Ordu, Giresun ve Trabzon illerinde her yıl kutlanan köklü ve önemli bir kültürel etkinliktir. Bu çalışma, şenliğin etkinlik turizmi açısından sahip olduğu potansiyeli ve bölgeye sunduğu sosyo-ekonomik katkıları incelemektedir. Şenlik, yerel halk için toplumsal birlik ve kültürel kimlik açısından büyük önem taşıırken, aynı zamanda turistik bir çekim merkezi olma potansiyeline de sahiptir. Araştırmada nitel yöntem kullanılmış ve yerel paydaşlarla yapılan derinlemesine görüşmeler aracılığıyla şenliğin turistik değeri değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgular, Mayıs Yedisi Şenliği'nin Karadeniz Bölgesi'nin kültürel mirasını yaşattığını, yerel halkın sosyal dayanışmasını güçlendirdiğini ve ekonomik anlamda bölgeye katkı sağladığını göstermektedir. Ancak şenliğin turizm potansiyelinin tam anlamıyla değerlendirilebilmesi için ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtım faaliyetlerinin yetersiz olduğu ve turistik altyapının geliştirilmesi gerektiği ortaya çıkmıştır. Şenlik, özellikle geleneksel ritüelleri ve yöresel ürünleri ile kültürel turizm için önemli bir fırsat sunmaktadır. Sonuç olarak Mayıs Yedisi Şenliği, etkinlik turizmi açısından değerlendirilmesi gereken önemli bir kültürel miras unsurudur. Ancak şenliğin daha geniş bir kitleye hitap edebilmesi ve sürdürülebilir bir turistik çekicilik haline gelmesi için daha etkin tanıtım ve planlama gerekmektedir. Yerel yönetimlerin ve turizm otoritelerinin ortak çalışmaları ile şenlik, hem yerel halkın kültürel değerlerini koruyabilir hem de bölge turizmine ekonomik katkı sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Etkinlik turizmi, geleneksel festivaller, Mayıs Yedisi Şenliği.

ABSTRACT

The May Seven Festival is a deep-rooted and crucial cultural event celebrated yearly in the Black Sea Region, especially in the provinces of Ordu, Giresun, and Trabzon. This study examines the festival's potential in terms of event tourism and its socio-economic contributions to the region. While the festival is of great importance for the local people in terms of social unity and cultural identity, it also has the potential to be a tourist attraction center. Qualitative methods were used in the research, and the touristic value of the festival was evaluated through in-depth interviews with local stakeholders. The findings show that the May Seven Festival keeps the cultural heritage of the Black Sea Region alive, strengthens the social solidarity of the local people, and contributes to the region economically. However, it has been revealed that to evaluate the tourism potential of the festival fully, promotional activities at national and international levels need to be increased, and the touristic infrastructure needs to be developed. The festival offers an essential opportunity for cultural tourism, especially with its traditional rituals and local products. As a result, the May Seven Festival is an important cultural heritage element that should be evaluated in terms of event tourism. However, more effective promotion and planning are required for the festival to appeal to a wider audience and become a sustainable tourist attraction. With the joint efforts of local governments and tourism authorities, the festival can protect the local people's cultural values and economically contribute to regional tourism.

Keywords: Event tourism, traditional festivals, May 7th Festival.

*Doktorant, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği ABD, emrahkara4852@gmail.com

** Dr. Öğr. Üyesi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Turizm İşletmeciliği Bölümü, Araştırmacı, CiTUR - Centre for Tourism Research, Development and Innovation, emineyola@mu.edu.tr

***Doç. Dr., Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Muğla Meslek Yüksekokulu, Seyahat Turizm Ve Eğlence Hizmetleri Bölümü, tanerdalgın@mu.edu.tr

****Prof. Dr., Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Turizm İşletmeciliği Bölümü, hceken@mu.edu.tr

***** Bu çalışma için Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'nun 24/08/2023 tarih ve 230074 Protokol numaralı toplantısında alınan 79 sıra sayılı karar uyarınca Etik Kurul onayı alınmıştır.

Extended abstract

Traditional events reflecting the cultural characteristics of the destination attract the attention of many touristic visitors. Event tourism, which is a growing special interest market, is seen as an important tool in the development, marketing and branding of destinations (Peters and Pikkemaat, 2005: 14). Traditional festivals are integrated with the destination image of the region where they are held due to their originality and being repeated events. The cultural originality of the festival is an important reason for preference for festival visitors. Traditionality expresses the connection established with the past for an event. The May 7th Festival, celebrated on the seventh day of May (May 20) according to the Rumi calendar in the districts of the East Black Sea region such as Giresun, Ordu and Trabzon can be evaluated in this context (Genç and Türkay, 2021: 37). Within the scope of this research, it is aimed to evaluate the potential of the May 7th Festival, which is an important element of the Black Sea culture, in terms of event tourism and to develop suggestions for the future of the festival in the light of the data obtained from local stakeholders in Ordu province.

The qualitative method was determined as the most appropriate method for the purpose of the research with the aim of obtaining in-depth information (Creswell, 2013), and the sample was determined through stratified sampling from purposive sampling types. Within the scope of the research, 7 experts from Ordu Metropolitan Municipality, Ordu Provincial Directorate of Culture and Tourism and Ordu University, who were thought to be able to get in-depth opinions on the subject, were contacted by phone and an appointment request was made. In this context, 5 people responded positively to the appointment request and 2 people did not respond to the appointment request due to their workload. In fact, the research data were obtained as a result of in-depth interviews conducted with 5 experts on the subject.

According to data obtained from the participants, a number of themes were created. These themes were grouped as cultural heritage and traditions, economic impacts, social impacts, tourism potential and development suggestions. They stated that the origin of the May 7th Festival dates back to ancient times and has been celebrated as a Turkish tradition for centuries. Rituals are among the most important elements of the May 7th Festival. In particular, rituals related to the sea (such as jumping from the 7 waves, making a wish, throwing stones into the sea) are at the center of the festival. It was stated by the participants that the festival is not only a celebration for the local people, but also a reflection of the local identity. The establishment of street vendors, fairs and markets on the coastline and in the city centers during the festival and the local people selling their traditional products, handmade goods and food products at these fairs and markets contribute to the local economy. Participants stated that the festival was not promoted enough nationally or internationally, and therefore its economic potential was not fully utilized, and that more effective promotion and marketing could contribute greatly to both the local economy and tourism. The May 7th Festival offers an environment where people living in the region come together, share common feelings and strengthen their social ties. It was emphasized that the festival is not only a celebration, but also a social event where people from different age groups, from villages to cities, come together. Participants stated that the festival can offer an interesting experience for tourists due to its traditions, rituals and enthusiasm integrated with local culture. Especially with the beginning of spring, the celebration of the festival in nature creates an attraction by combining with the unique natural beauties of the Black Sea. It is emphasized that both the support of the local people and the local governments should continue for the sustainability of the May 7th Festival and that it should take a more active role. The interaction of the local people with tourists throughout the festival will contribute to the sharing of cultural values and the enrichment of the touristic experience. Participants stated that local governments should take a more active role in the organization of the festival.

The economic effects of the May Seventh Festival are thought to have the potential to make significant contributions to the local economy if the event appeals to a wider audience and is planned with the support of local governments. In a social sense, the festival fosters social unity and solidarity. Rituals performed together and activities where time is spent together create a collective spirit that strengthens social ties. The festival having these features will also increase the touristic appeal of the festival and the benefits it creates..

Giriş

Destinasyonlar, turizm talebi yaratmak, gelen turiste farklı deneyimler yaşatmak, turizm sezonunu uzatmak, turistik ürünü çeşitlendirmek, turizmden daha fazla gelir elde etmek, destinasyon imajını güçlendirmek gibi amaçlarla etkinlikler düzenlemekte ya da düzenlenen etkinlikleri destinasyonlarına çekmeye çalışmaktadır (Can, 2015: 14). Özellikle destinasyonun kültürel özelliklerini yansıtan özgün nitelikteki etkinlikler birçok turistik ziyaretçinin ilgisini çekmektedir. Etkinliklere olan ilginin turizm talebi üzerinde yarattığı olumlu katkı etkinliklerin bir turistik çekicilik unsuru olarak daha yoğun kullanılması ve zamanla etkinlik turizminin bir turizm türü olarak kavramsallaşması sonucunu ortaya çıkarmıştır. Büyüyen bir özel ilgi pazarı olan etkinlik turizmi destinasyonların gelişmesinde, pazarlanmasında ve markalaşmasında önemli bir araç olarak görülmektedir (Peters ve Pikkemaat, 2005: 14).

Geleneksel festivaller özgün niteliğe sahip olması ve tekrarlanan etkinlikler olması sebebiyle düzenlendikleri yöreye önemli katkılar sağlamaktadır. Öncelikle, gelenekselleşmiş tekrarlanan festivaller gerçekleştirildikleri bölgenin destinasyon imajı ile bütünleşmektedir. Festival ziyaretçileri açısından festivalin sahip olduğu kültürel özgünlük önemli bir tercih sebebidir. Etkinliğin gerçekleştiği destinasyonda bulunmak, etkinlik atmosferini deneyimlemek ve etkinliğe katılmış olmayı bir yaşam deneyimi olarak çevresine aktarmak insanları etkinlik turizmine yönlendiren önemli faktörlerdir (Dalgın vd., 2023: 234). Bu nedenle yerel halkın kültürünü temel alan festivaller etkinlik turizmi açısından önemli bir çekicilik olarak görülmektedir (Lopes ve Hiray, 2024).

Doğu Karadeniz bölgesindeki, Giresun, Ordu ve Trabzon gibi illerde Rumi takvime göre mayıs ayının yedinci günü (20 Mayıs) kutlanan Mayıs Yedisi şenliği bu kapsamda değerlendirilebilecek bir niteliğe sahiptir. Yerel halkın yaşantısında önemli bir yer tutan Mayıs Yedisi Şenliği kendi içerisinde geleneksel birçok tören barındırmakta ve ziyaretçiler açısından kültürel anlamda özgün bir değer sunmaktadır. Mayıs Yedisi şenliğinin uygulandığı farklı yörelerde ritüellerde bazı farklılıklar görülsede özünde baharın gelişinin kutlandığı, bereket odaklı dileklerin dilendiği, maneviyatın öne çıkarıldığı ve toplumsal kaynaşmanın amaçlandığı görülmektedir (Genç ve Türkay, 2021: 37). Mayıs Yedisi şenliğinin taşıdığı özelliklerden biri olan özgünlük etkinlik turizmi ziyaretçileri açısından en önemli tercih sebeplerinden birisidir. Geleneksel şenlikler başarılı şekilde pazarlandığı takdirde önemli bir ziyaretçi kitlesini düzenlendiği yöreye çekebilmektedir. Bu araştırma kapsamında Ordu ilindeki yerel paydaşlardan elde edilen veriler ışığında Karadeniz kültürünün önemli bir unsuru olan Mayıs Yedisi Şenliği'nin etkinlik turizmi açısından sahip olduğu potansiyel ile ilgili değerlendirmelerde bulunmak ve şenliğin geleceğine yönelik öneriler geliştirmek amaçlanmıştır.

1. Literatür

Etkinlik turizminin farklı paydaşların bakış açısında göre tanımlandığı görülmektedir. Destinasyonlar açısından etkinlik turizmine odaklanan Getz (2008) etkinlik turizmini “turist sayısını arttırmak amacıyla birincil ya da ikincil turist çekicilikleri olarak etkinliklerin planlanması, geliştirilmesi ve pazarlanması” şeklinde tanımlanmaktadır. Festivaller, spor etkinlikleri, kültürel kutlamalar ve iş konferansları da dahil olmak üzere çok çeşitli etkinlikleri kapsayan etkinlik turizmi kavramı destinasyon pazarlaması ve gelişiminde benzersiz bir rol oynamaktadır (Mair ve Whitford, 2013). Etkinlik turizmi içerisinde önemli bir yeri olan festivaller ise “bir bölgede belirli zamanlarda toplumun kendine has bir değeri kutlamak veya bir olay ve kişiyi anmak amacıyla yürütülen kültürel, sanatsal ve sosyal içerikli etkinlikler (Small, Edwards ve Sheridan 2005: 66) olarak tanımlanmaktadır. Belirli bir destinasyonda gerçekleştirilen

etkinliklerin turistik ziyaretçiler açısından önemli bir çekicilik unsuru olduğu görülmektedir (Genç, 2021). Bir yörenin kendine has özelliklerinin bir yansıması olan geleneksel festivaller genellikle geçmişte yaşanan önemli bir olayın anısına ya da o yöreye özgü bir ürünün hasadıyla ilgi gerçekleştirilmektedir. Bir etkinliğe katılmak için seyahat eden veya seyahat ettiği destinasyonda etkinliklere de katılan ziyaretçi kitlesi (Can, 2015) etkinlik turizminin hedef kitlesini oluşturmaktadır. Bu turist kitlesinin kültürel çekiciliklere ilgi duyan ve daha aktif bir yaşam tarzına sahip insanlardan oluştuğu söylenebilir. Bireyler etkinlik turizmine eşsiz bir deneyim elde etmek, farklı insanlarla tanışıp sosyalleşmek, yeni bilgiler öğrenmek ve keşfetmek, farklı sosyal etkinlikler ile deneyimlerini zenginleştirmek gibi amaçlarla katılım sağlamaktadır (Akgündüz ve Coşar, 2018; Getz ve Cheyne, 1996; Kömürcü & Küçükaltan, 2020). Benzer şekilde Crompton ve McKay (1997) etkinliklere katılım motivasyonlarını, kültürel keşif, yenilik arayışı, belirli bir gruba dahil olarak sosyalleşme isteği, diğer insanlarla karşılıklı etkileşim kurarak sosyalleşme isteği ve aile birlikteliği olmak üzere altı önemli başlık altında ele almıştır. Etkinliklere katılımı etkileyen önemli bir çekicilik unsuru da otantikliktir. Otantiklik ya da başka bir deyişle etkinliğin orijinallliği, farklı ilgi alanlarına sahip katılımcı kitlesinin doğrudan ilgisini çekmektedir. Geleneksel festivaller ve şenlikler düzenledikleri bölgenin kültürel özelliklerini taşıyan otantik niteliğe sahip olan etkinliklerdir.

Geleneksellik bir etkinlik için geçmişle kurulan bağı ifade etmektedir. Özellikle kültür turizmi ziyaretçileri için yerel halkın kültürel özelliklerinin bir yansıması olan geleneksel festivaller önemli bir çekiciliktir. Geleneksel festivallerin özgün niteliği turistik ziyaretçi için sunduğu otantik özellikler ile ilişkilidir. Turistik talepten daha fazla pay almak isteyen yöreler sahip oldukları kültürel özelliklerin bir yansıması olan geleneksel festivallerini daha geniş katılıma uygun olarak tasarlamaya ve daha geniş kitlelere pazarlamaya yönelik bir çaba sergilemektedir. Ulusal ve uluslararası anlamda bilinirliğe sahip olan geleneksel etkinlikler destinasyonlar açısından bir turistik aktivite çeşitliliği yarattığı gibi aynı zamanda destinasyon tanıtımı ve imajı açısından da önemli fırsatlar yaratmaktadır. Destinasyonlar açısından etkinlikler hedefledikleri turist kitlesine yönelik olarak doğrudan bir çekicilik oluşturmakla birlikte, var olan diğer turistik çekicilikleri görmek amacıyla gelen ziyaretçilerin turistik deneyimini zenginleştirici bir fonksiyona da sahiptir. Geleneksel festivaller destinasyon kimliği ile bütünleşerek potansiyel ziyaretçilerin algıladığı destinasyon imajını güçlendirici bir etkiye sahiptir. Özellikle başarılı şekilde pazarlanan ve yüksek bilinirliğe ulaşabilen etkinlikler destinasyonun pazarlanmasına da katkı sağlamaktadır (Getz, 2008: 403). Ayrıca, etkinliklerin destinasyonu ziyaret etmiş olan ziyaretçilerin harcama düzeyini arttırıcı etkisi (Genç, 2021), turizmin ekonomik kazanımlarının en üst seviyede destinasyona yansıması açısından önemlidir. Etkinlik turizmine katılan ziyaretçilerin ortalama turist harcamalarının üzerinde harcamada bulunduğu bilinmektedir (Karagöz, 2006: 1).

Türkiye’de birçok farklı yörede benzer kültürel özellikleri temel alan şenlik ve festivaller düzenlendiği görülmektedir. Bu etkinliklerin birçoğu turistik talebe yönelik olmaktan daha çok o yörede yaşayan yerel halkın sosyal ve kültürel ihtiyaçlarına yöneliktir. Bir değeri veya geleneği anmak amacıyla gerçekleştirilen şenlik ve festivaller, toplumda birlik ve beraberliği arttırmak, insanları birbirleriyle kaynaştırmak (Özalp, 2006; Small, Edwards ve Sheridan, 2005), kültürel değerlerin yeni nesillere aktarımını sağlamak gibi yerel halk için önemli faydalara hizmet etmektedir. Bu etkinlikler turistik amaçlardan çok temelde yerel halkın sosyalleşmesini ve eğlenmesi üzerine odaklanmaktadır (Van Der Wagen, 2005). Getz (2008) tarafından yapılan sınıflandırmaya göre kültürel etkinlikler içerisinde yer alan şenlikler, yerel halkın yaşantısında

önemli bir yer tutmakla birlikte turistik ziyaretçiler için özgün bir çekicilik oluşturmaktadır. Geleneksel şenliklere turistik katılım destinasyonların ekonomik kalkınması açısından fırsatlar sunsa da yerel halkın etkinliğe katılan ziyaretçilerle etkileşime istekli olması önemli bir gerekliliktir.

Literatürde yer alan çalışmalara bakıldığında genel olarak birçok yerel şenlik ve festivalin düzenlendiği yörenin turizm potansiyeline etkisinin değerlendirildiği görülmektedir. Yemenoğlu, Dalgın ve Çeken (2013) yaptıkları araştırmada Honaz yöresinde düzenlenen geleneksel Kiraz Festivali'nin, bölgedeki kırsal turizm faaliyetlerinin çeşitlenmesinde ve bilinirliğinin artmasında önemli bir role sahip olduğu değerlendirmesinde bulunmuştur. Pasya, Setiyorini ve Andari (2016) nitel yöntemle gerçekleştirdikleri araştırmada geleneksel ve yerel festivallerin gelecek nesil için kültürel mirasa nasıl katkıda bulunduğunu açıklamıştır. Ayrıca çalışmada geleneksel festivallerin önemli bir turistik çekicilik oluşturduğu vurgulanmıştır. Genç (2021) yaptığı araştırmada Malazgirt Zaferi Yıl Dönümü Kutlamaları'nın basında yer alması sebebiyle Malazgirt destinasyonunun imajına katkı sağladığını vurgulamıştır. Lopes ve Hiray (2024) gerçekleştirdikleri araştırmada kültürel etkinlikler ve festivallerin, yerel toplulukların kimliğini ve canlılığını güçlendirirken, aynı zamanda turistleri çeken benzersiz deneyimler sunarak kültür turizminin önemli itici gücü haline geldiğini vurgulamıştır. Yılmaz ve Ön Esen (2017) yaptıkları araştırmada Muğla'da düzenlenen Geleneksel Yörük ve Türkmen Şenliği'nin ziyaretçiler üzerindeki etkisini araştırmıştır ve şenliğin ziyaretçilerin memnuniyetine olumlu etkilediğini belirlemiştir. Genç ve Türkay (2021) Mayıs Yedisi Bayramı'nın organizasyon ve anlam dönüşümünü ele aldığı araştırmada festivallerin kültürel mirasın sürdürülebilirliğine olumlu katkı yaptığı değerlendirmesinde bulunmuştur. Literatürde geleneksel festivalleri ele alan, bunun yanında Mayıs Yedisi şenliğine odaklanan araştırmalar olmakla birlikte, belirli bir geleneksel festivalin yarattığı turizm potansiyelini yerel yönetimden veri toplayarak ele alması sebebiyle bu araştırmanın literatürde özgün değer taşıyacağı düşünülmektedir.

2. Araştırmanın yöntemi

Bu araştırma, Karadeniz kültürünün önemli bir unsuru olan Mayıs Yedisi Şenliğinin etkinlik turizmi açısından sahip olduğu potansiyelin yerel paydaşlar açısından değerlendirmesi amacıyla hazırlanmıştır. Bu kapsamda, araştırmanın amacı doğrultusunda bilgi edinmek istenilen hususlar, aşağıdaki araştırma soruları çerçevesinde şekillendirilmiştir:

- Şenliğin geçmiş ve şimdiki dönem uygulamaları ne şekildedir?
- Mayıs Yedisi Şenliği'nin turistik ziyaretçiler açısından çekicilik unsuru oluşu yeterli midir ve yöre tanıtımına katkıları nelerdir?
- Şenliğin yöre üzerindeki sosyo-ekonomik etkileri nelerdir?
- Yerel halkın genel olarak şenliğe bakış açısı nasıldır?
- Şenlik yerel halkın somut ve somut olmayan kültürel mirasın korunmasına ve turizme olan bakış açısında bir değişiklik meydana getirmiş midir?

Yukarıda yer alan ve ölçülmek istenilen araştırma soruları, araştırmacılar tarafından literatür okumaları yapıldıktan sonra görüş birliğiyle oluşturulmuştur. Araştırmanın amacına en uygun yöntem olarak derinlemesine bilgi edinme hedefiyle (Creswell, 2013) yöntem olarak nitel yöntem belirlenmiş, amaçlı örnekleme çeşitlerinden tabakalı örnekleme yoluyla örneklem belirlenmiştir. Cochran (1977), tabakalı örneklemenin, heterojen bir evrenden daha tutarlı ve hassas sonuçlar elde etmek için etkili bir yöntem olduğunu belirtmiştir. Bu bağlamda, farklı yerel paydaşlar araştırmanın tabakalarını oluşturmuştur. Araştırma tasarlandıktan ve ilgili etik kurul izinleri

alındıktan sonra, belirlenmiş örneklem üzerinden veri toplama süreci başlatılmıştır. Bu kapsamda, 01.09.2023-01.10.2023 tarihleri arasında veri toplama süreci gerçekleştirilmiştir.

Nitel araştırmalarda, araştırmacının amacı doğrultusunda durdurulabilmek esnekliğiyle, genellikle 1-30 arası görüşme sayısı yeterli görülmektedir (Fridlund ve Hildingh, 2000). Araştırma çerçevesinde, yerel paydaşlar olarak Ordu Büyükşehir Belediyesi, Ordu İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ve Ordu Üniversitesi'nde konuyla ilgili derinlemesine görüş alınabileceği düşünülen uzman 7 kişiye telefonla ulaşılarak randevu talebinde bulunulmuştur. Bu bağlamda, 5 kişi randevu talebini olumlu olarak yanıtlamış 2 kişi ise iş yoğunluğu nedeniyle randevu talebine geri dönüş yapmamıştır. Nitekim araştırma verileri 5 kişinin görüşlerine dayanarak elde edilmiştir. Aşağıda Tablo 1'de katılımcıların demografik bilgilerine yer verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların demografik özellikleri

Katılımcı	Cinsiyet	Yaş	Eğitim	Meslek
K.1	Erkek	26-35	Lisans	Kamu Çalışanı
K.2	Erkek	46-55	Lisansüstü	Kamu Çalışanı
K.3	Erkek	56 üstü	Ön lisans	Kamu Çalışanı
K.4	Erkek	46-55	Lisansüstü	Kamu Çalışanı
K.5	Erkek	36-45	Lisansüstü	Kamu Çalışanı

Görüşmeler katılımcıların izniyle ses kayıt cihazına kaydedilmiştir. İlk görüşmeden sonra kaydedilen ses kaydı Word programında metin haline getirilmiş ve araştırmacılar tarafından incelenmiştir. Araştırmacılar, elde edilen yanıtları inceleyerek analiz için uygun olduğu görüşüne varmıştır. 4 kişi ile yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilirken 1 kişi ise e-posta aracılığıyla soruları yanıtlamıştır. Görüşmeler 15 ile 25 dakika arasında sürmüştür. Verilerin tutarlılığının sağlanması açısından, görüşme kayıtları tüm araştırmacılar tarafından okunmuş ve yorumlanmış, analiz süreci ortak görüşler üzerinden yürütülmüştür.

Katılımcılarla gerçekleştirilen görüşmeler sonrasında edinilen veriler bilgisayar ortamında yazıya dökülmüş ve söz konusu kayıtlar tekrar tekrar okunarak, araştırmacının güvenilirliğini sağlamak amacıyla iki farklı araştırmacı tarafından eş zamanlı olarak kodlar oluşturulmuştur. Araştırmada kodlama süreci, literatürde yer alan kavramlar ve saha verileri doğrultusunda tekrar eden bir analiz süreci olarak yürütülmüştür (Aslan, 2016: 110). Açık kodlama aşamasında veriler arasındaki farklılıkları ortaya koymak amacıyla sabit karşılaştırma yöntemiyle çok sayıda kod oluşturulmuş, ardından bu kodlar veri kümeleriyle ilişkilendirilmiştir. Kodlamalar ve temaların oluşturulması manüel olarak yapılmış, herhangi bir paket programdan faydalanılmamıştır. Aşağıda bu betimsel kodlar kapsamındaki bulgulara yer verilmiştir.

3. Araştırmanın bulguları

Katılımcılardan edinilen veriler ışığında, birtakım temalar oluşturulmuştur. Bu temalar kültürel miras ve gelenekler, ekonomik etkiler, sosyal etkiler, turizm potansiyeli ve geliştirme önerileri şeklinde ortaya çıkmış ve aşağıda detaylandırılmıştır.

3.1. Kültürel miras ve gelenekler

Edinilen bilgiler, katılımcıların bu şenliğin tarihsel kökenini, ritüellerini ve bölgesel özelliklerini vurgulamasıyla birlikte, Mayıs Yedisi Şenliği'nin yerel toplum için derin bir tarihi ve kültürel

önemi olduğunu göstermiştir. Kültürel miras ve gelenekler temasının altındaki bulgular dört kod altında sunulmuştur.

3.1.1. Tarihsel bağlam

Mayıs Yedisi Şenliği'nin tarihine ilişkin kesin bir bilgi bulunmamakla birlikte, ortak görüş şenliğin tarihinin çok eskilere dayandığı yönündedir. Katılımcılar Mayıs Yedisi Şenliği'nin kökeninin çok eskiye dayandığını ve bir Türk geleneği olarak yüzyıllardır kutlandığını belirtmişlerdir. Öyle ki, bu geleneğin tarihsel açıdan Hz. Hızır ve İlyas Peygamber'in buluşması inancına dayandığı ve baharın gelişinin kutlandığı bir şenlik olduğu halk arasında kabul edilen bir bilgi olarak ortaya çıkmıştır. Bazı katılımcılar da bu şenliğin kökeninin eski Türklere kadar uzandığını, hatta Anadolu'ya yerleşen Çepni Türkleri tarafından sürdürüldüğünü söylemiştir. Ayrıca bazı yerel efsaneler ve mitolojik anlatılar da bu şenliğin geçmişine dair farklı hikayeler sunmaktadır (örneğin Amazon kadınlarının hikayesi gibi). Katılımcı 4, söz konusu yerel efsanelerden birisini şu şekilde anlatmıştır:

"...Perşembe yöresinde zamanında Mayıs Yedisi olduğu zaman yani 20 Mayıs'ta büyük bir fırtına kopmuş. O fırtınada deniz kenarında bulunan evler yıkılmış, kayıkları su götürmüş. Dolayısıyla halk büyük bir hüznün ve üzüntü içinde ertesi yıl Mayıs Yedisini yani 20 Mayıs'ı beklemiş ve o gün denize taş atarak, dalgalardan atlayarak güya denizi korkutmaya çalışmışlar ve gerçekten de fırtına olmamış. Dolayısıyla halk da rahat bir nefes almış ve bundan sonra her yıl 20 Mayıs'ta bu şenlikler tekrar edilmiş..."

3.1.2. Ritüeller ve inançlar

Mayıs Yedisi Şenliği'nin en önemli unsurları arasında ritüeller bulunmaktadır. Özellikle denizle ilgili ritüeller (7 dalgadan atlama, dilek dileme, denize taş atma gibi) şenliğin merkezinde yer almaktadır.

Katılımcılar, bu ritüellerin özellikle çocuk sahibi olamayan kadınlar, evlenemeyen genç kızlar ve sağlık sorunları olanlar tarafından dilek dileme amacıyla yapıldığını ifade etmiştir. Bu ritüellerin toplumsal ve bireysel inanışlara dayalı olarak sürdürüldüğü vurgulanmıştır. Şenlik sırasında hayvanların suyla yıkanarak hastalıklardan korunacağına dair inançlar da yerel halkın kültürel pratiklerinden biri olarak öne çıkmıştır. Katılımcı 2, inançlara ilişkin bilgilerini şu şekilde aktarmıştır:

"...Mesela Mayıs Yedisi'nde çalışmak uygun görülen bir davranış değil. Tarlada çalışılmaz, ev işi yaptırılmaz mesela. Ondan sonra Mayıs Yedisi'nde ekilen mısırdan tohum olmaz, yeşermez gibi inanışlar var. Yine o gün yağın yağmurdan elde edilen suyla maya yapılma olayı var. Yani farklı ritüeller var..."

3.1.3. Yöresel kimlik ve aidiyet

Katılımcılar tarafından şenliğin, yerel halk için sadece bir kutlama değil, aynı zamanda yöresel kimliğin bir yansıması olduğu belirtilmiştir. Katılımcılar bu şenliğin nesilden nesile aktarılan bir kültürel miras olduğunu ve özellikle köylerdeki yaşlıların bu geleneği gençlere aktardığını belirtmiştir. Katılımcı 4 konuyla ilgili görüşlerini şu şekilde özetlemiştir:

"...konuyla ilgili çeşitli araştırmalar yapılmış 3 farklı kaynaktan geldiği ile ilgili söylentiler var. Nerden gelirse gelsin Ordu, Giresun ve Trabzon yöresinin kültürel bir mirası olarak değerlendiriyorum. Bizi anlatan, bizi ifade eden kimliğimizin bir parçası olarak ifade ediyorum. Somut olmayan kültürel mirasımız atalarımızdan bizlere gelen bir miras olarak nitelendiriyorum. Bu tip etkinliklerin gelecek nesillere

aktarılması hem milli birlik ve beraberliğimiz hem içinde yaşadığımız topluma bağlılığımız toplumun örf ve adetlerine, geleneklerine, değerlerine bağlılığımızı ifade etmesi açısından çok önemli olarak görüyorum. Yaşatılması yönünde de gayretler sarf edilmesi gerektiğini düşünüyorum...”

Mayıs Yedisi'nin, Ordu, Giresun ve Trabzon gibi Karadeniz bölgesinde sınırlı bir alanda kutlanması, bu bölgenin kimliğiyle özdeşleşmiş bir miras olduğunu göstermektedir.

3.1.4. Modern Zamanlarda Kültürel Mirasın Sürdürülmesi

Katılımcılar günümüzde karşılaştığımız pandemi ve diğer sosyal değişiklikler gibi değişimlerin, şenliğin modern zamanlarda unutulma tehlikesiyle karşı karşıya kalmasına sebep olduğu konusunun üzerinde durmuşlardır. Bu sebeple, bu kültürel mirasın korunması ve gelecek nesillere aktarılması için daha fazla çaba gösterilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Bunun için, şenliklerin sosyal medya, yerel yönetimler ve kültürel organizasyonlar aracılığıyla yeniden canlandırılabilmesi ve bu yolla şenliğin hem yerel halk arasında hem de daha geniş bir kitlede ilgi göreceğini düşünmektedirler. Katılımcı 5'in konuyla ilgili görüşü şöyledir:

“..2-3 yıl pandemi olması artı bir de Ramazan ayının denk gelmesi sonucu 7-8 yıllık bir kayıp oluştu Mayıs Yedisi şenliklerinin uygulanmasında. Bu az değil. Neredeyse bir nesil unutulmuş da oluyor bir anlamda. Tekrar canlandırılması için önümüzdeki yıldan itibaren çalışmalar yapılmalı. Mayıs Yedisi şenliği bizim somut olmayan kültürel mirasımızdır. Bunun korunması ve gelecek nesillere aktarılması bizim için çok önemli...”

3.2. Ekonomik etkiler

Mayıs Yedisi Şenliği'nin bölge ekonomisine hem doğrudan hem de dolaylı katkılar sunduğu bulgusuna erişilmiş ve bu bulgulara üç kod altında yer verilmiştir.

3.2.1. Yerel ekonomi ve ticaret

Katılımcılar, şenliğin sahil şeridinde ya da şehir merkezinde önemli bir kalabalık yarattığını belirtmiştir. Bu kalabalık, kısa bir süre içinde bölgedeki ekonomik faaliyetleri artırmakta, çeşitli alışverişlerin ve hizmet alımlarının önünü açmaktadır. Nitekim şenlik sırasında sahil şeridinde ve şehir merkezlerinde seyyar satıcıların, panayırların ve pazarların kurulması ve bu panayır ve pazarlarda yerel halkın geleneksel ürünlerini, el yapımı eşyalarını, gıda ürünlerini satması, ekonominin canlı kalmasına katkı sağlamaktadır. Ayrıca bu geçici ekonomik hareketlilik, bölgedeki küçük esnafın da kazançlarını artırmasına yardımcı olmaktadır.

Yöreye özgü ürünler ve tatlar, şenliğe katılanların ilgisini çekerek satışları artırmaktadır. Katılımcılar, şenliğin el sanatları ürünlerinin, dokuma, sepet gibi geleneksel el işlerinin satışına da katkıda bulunduğunu vurgulamıştır. Bu durum kültürel mirası yaşatırken ekonomik gelir sağlanmasına da vesile olmaktadır. Katılımcı 5 şenliğin turizm üzerindeki yerel ekonomik etkilerini şu şekilde ifade etmiştir:

“...Yöresel ürünleri satıyorsunuz insanlar onları alıyorlar. Her ne kadar yörenin insanları gelse dahil. Bunu biraz daha geliştirirseniz dışa açılırsanız dışardan insanlar gelirse buraya turistik anlamda onlara daha iyi satarsınız. El sanatları sergileniyordu, onlar satılıyordu işte orda sepet, örgü, dokumalar, el bezleri, kolan deriz biz, kilimler falan satılıyordu orda. Hem Gürgentepe'de hem de Ordu'da böyle satılıyordu. Haliyle bunların her birisi küçükte olsa yerel katkıdır yerel kalkınmaya katkı sağlayan ekonomik etkilerdir...”

3.2.2. Turizmin ekonomik katkısı

Katılımcılar, şenliğin turizme daha fazla açılmasının, bölge ekonomisine büyük fayda sağlayacağını ifade etmektedir. Özellikle kültürel turizm kapsamında, yerli ve yabancı turistlerin şenlik döneminde bölgeye gelmesiyle konaklama, yeme-içme, ulaşım gibi hizmetlerin de ekonomiye katkıda bulunacağı vurgulanmıştır. Şenliğin tanıtımının iyi yapılması durumunda tur paketlerine dahil edilmesi ve ziyaretçilerin yöresel ürünlerle tanışması, şenliğin ekonomik potansiyelini artıracak unsurlar olarak görülmektedir. Çünkü katılımcılar, şenliğin turistik anlamda daha fazla ön plana çıkarılması durumunda, bölgedeki otellerin, pansiyonların ve diğer konaklama birimlerinin doluluk oranlarının artacağını, ulaşım sektörünün de fayda sağlayacağına inanmaktadırlar. Katılımcı 2'nin ilgili soruya verdiği cevap aşağıda verilmiştir.

"...İnsanlar yiyorlar, içiyorlar, eğleniyorlar tabi bunun da bir ekonomik karşılığı oluyor. Ulaşımından tutunda beslenmeye kadar veya eksik gidermeye kadar birçok faaliyet gerçekleştiriliyor. Ama dışarıdan gelen kaynak anlamında pek fazla bir şey yok. Kendi kendine yetiyor yani..."

3.2.3. Eksiklikler ve geliştirilebilecek yönler

Katılımcılar, şenliğin ulusal veya uluslararası anlamda yeterince tanıtılmadığını, bu nedenle ekonomik potansiyelinin tam anlamıyla kullanılmadığını ifade etmiş, daha etkin bir tanıtım ve pazarlama ile hem yerel ekonomiye hem de turizme büyük katkılar sağlanabileceğini belirtmişlerdir. Bunun yanında, şenliğin ekonomik etkilerinin artırılması için, yerel ürünlerin ve gastronominin tanıtımına da ağırlık verilmesi gerektiğini düşünmektedirler. Şenlik sırasında fastfood gibi dış kaynaklı ürünler yerine yerel yiyeceklerin ve el sanatlarının sunulmasının ekonomik anlamda daha faydalı olacağını öne sürmektedirler. Katılımcı 5'in ilgili soruya verdiği cevap aşağıda verilmiştir.

"...Kültürün bizzat yaşatılması lazım. Yani biz Mayıs Yedisi şenliğine gittiğimizde oradaki stantlarda fastfood satılmaması lazım. Yerel ürünlerin satılması lazım. Orada ben dünya çapındaki markaların, ürünlerin yerine yerel ürünleri bulmam lazım. Ordu'nun coğrafi işaretli ürünleri var. Onların sergilenmesi lazım. Ben yiyecek/içecek açısından örnek verdim alanım gastronomi olduğu için ama el sanatları konusunda, giyim-kuşam kıyafet konusunda da daha çok yerel ürünlerin olması iyi olur..."

3.3. Sosyal etkiler

Geleneksel bir etkinliğin sosyal etkileri, topluluk birliği, geleneksel değerlerin paylaşımı ve nesiller arası etkileşim bağlamında önemli bir rol oynamaktadır. Mayıs Yedisi Şenliği'nin sosyal etkileri, aşağıda beş kod altında toplanmıştır.

3.3.1. Toplumsal bağların güçlendirilmesi, sosyalleşme ve paylaşım kültürü

Katılımcıların görüşlerine göre, Mayıs Yedisi Şenliği, yörede yaşayan insanların bir araya geldiği, ortak duyguları paylaştığı ve sosyal bağlarını güçlendirdiği bir ortam sunmaktadır. Şenliğin sadece bir kutlama değil, aynı zamanda köyden kente, farklı yaş gruplarından insanların bir araya geldiği bir toplumsal etkinlik olduğu vurgulanmıştır. İnsanlar birlikte vakit geçirmekte, geçmişten gelen ritüelleri kutlayarak aynı değerleri paylaşmakta, bu durum da toplumsal bağların güçlenmesini sağlamaktadır. Şenlikte bir araya gelen aileler, komşular ve arkadaşlar uzun zamandır görüşemedikleri tanıdıklarıyla vakit geçirmektedirler. Katılımcı 1 konuyla ilgili görüşlerini aşağıdaki şekilde ifade etmiştir:

"...1500, 2000 hatta 3000 rakımlara ulaşan bölgelerimiz var. Bu bölgelerde kış ağır geçiyor. Dolayısıyla o kışın ağır soğuşunu, karanlığını atıp bir nevi kabuk değiştirmek gibi bir şey bu. Artık yaz geldi diye insanlarımız sahil kenarına iniyor,

birbirleriyle özellikle sosyalleşme imkânı buluyor. Çünkü çok fazla kalabalık oluyor, aynı duyguları paylaşıyorlar...”

3.3.2. Ritüeller ve sosyal dayanışma

Katılımcıların bahsettiği, şenlikte yer alan denize taş atma, dalgalardan atlama ve diğer geleneksel ritüeller, bireyleri birbirine bağlayan sosyal dayanışma örneklerini göstermektedir. Ritüellere katılan insanlar, aynı inanışları paylaşarak birlikte hareket etmekte ve bu da topluluk ruhunu güçlendirmektedir.

Bazı katılımcılar da şenlikteki ritüellerin özellikle kadınlar arasında sosyal bir dayanışma yarattığını ifade etmiştir. Örneğin, çocuğu olmayan kadınların veya evlenemeyen genç kızların birlikte dilek dileyip ritüel yapması, bu sosyal dayanışmanın bir göstergesi olarak öne çıkmaktadır. Katılımcı 4 ritüellere aşağıdaki örnekleri vermiştir.

“...Bununla ilgili birçok ritüel yer almakta. Bir tanesi mesela dilek dileyerek 7 dalgadan atlama. Bir diğer ritüel dilek dileyerek denize arkası dönük vaziyette 7 çift 1 tek taş atmak. Özellikle kadınların bu ritüelleri yaptıklarını biliyoruz Mayıs Yedisinde. Çocuğu olmayan kadınlar, evlenemeyen kızlar Mayıs Yedisi gününde 7 dalgadan atlayarak, denize 7 çift 1 tek taş atarak bu dileklerini diliyorlar ve bunun kabul olacağına inanıyorlar. Yine aynı şekilde kayığa binerek kayıkla 7 dalgadan atlama, yine kayığa binerek Giresun'daki adanın etrafında 7 kez dönme ve Perşembe'de bulunan Aktaş kayalıklarının etrafında kayıkla 7 kez dönme ve yine Mayıs Yedisinde yaylaya gidecek olan koyunları, büyükbaş hayvanları su ile yıkayarak onların hastalıklardan kurtulmalarını sağlama gibi inanışlar bulunmakta Mayıs Yedisi şenliklerinde...”

3.3.3. Şenliğin toplumsal dönüşüme etkisi

Katılımcılar, şenliğin sosyal ilişkilerde belirli bir dönüştürücü gücü olduğunu belirtmişlerdir. Mayıs Yedisi Şenliğinin, gençlerin tanışmasına, sosyal ilişkiler kurmalarına ve hatta evlenmelerine vesile olabileceği katılımcılar tarafından belirtilmiştir.

Yine şenlik, toplumsal değerlerin nesilden nesile aktarılması için önemli bir alan sağlamaktadır. Katılımcılar, genç nesillerin bu tür etkinliklere katılarak kendi kültürel kimliklerini keşfettiğini ve sahip çıktığını ifade etmişlerdir. Katılımcı 5'in bu konudaki görüşü şu şekildedir:

“...Tabi ki sosyalleşiyor insanlar. Birçok görmediği insanları orda görüyorlardı. Akranlarını, arkadaşlarını, akrabalarını görüyorlardı. Gençler bir arada kaynaşıyorlardı. Oturulup yemekler yeniyordu. Mayıs yedisi, günümüzde bireyselleşmenin ön plana çıktığı bir dönemde sosyalleşmek açısından güzel bir etkinlik.O açıdan önemli etkileri var tabi olumlu anlamda...”

3.3.4. Pandemi ve sosyal etkinin azalması

Katılımcılar, pandemi dönemi ve diğer sosyal değişimlerin, Mayıs Yedisi Şenliği'nin sosyal etkilerini olumsuz yönde etkilediğini belirtmişlerdir. Eskiden daha kalabalık ve yoğun katılımı kutlanan bu şenliğin, son yıllarda katılım oranlarının azaldığı ve sosyal etkisinin zayıfladığı katılımcılarca belirtilen bir başka bulgudur. Katılımcı 4'ün bu konuyla ilgili ifadesi şöyledir:

“...Pandemiden önceki Mayıs Yedisi şenliklerine baktığım zaman deniz kenarında çok büyük kalabalıklar, hediyelik eşya reyonları işte pazar kuruluyordu...”

3.3.5. Sosyal İçerme ve toplumsal aidiyet

Şenlik, farklı sosyo-ekonomik statüdeki ve yaş grubundaki insanları bir araya getirmektedir. Şenliğin bu kapsayıcı doğası da toplumdaki aidiyet duygusunu güçlendirmekte ve birlikte hareket

etme bilincini artırmaktadır. Şenlik, toplumun ortak değerlerini, inanışlarını ve geleneklerini yansıtan bir platform sağladığından, katılımcılar bu etkinliği yalnızca bir eğlence değil, aynı zamanda kültürel bir birliktelik ve aidiyet unsuru olarak gördüklerini belirtmişlerdir. Katılımcı 3 bu konuya ilişkin görüşlerini şu şekilde aktarmıştır:

“...İnsanlar buraya çocuklarıyla, aileleriyle geliyorlar. Ordu’nun en ücra köylerinden bile bu Mayıs Yedisi şenliğine katılmak için gelenler vardı. Birbirini göremeyen insanların birbirlerini görmelerine, sohbet etmelerine birlik ve beraberlik içerisinde hareket etmelerine vesile oluyordu Mayıs Yedisi. Hatta birbirini seven gençler kaçmak için Mayıs Yedisini belirliyorlardı...”

3.4. Turizm potansiyeli

Mayıs Yedisi Şenliği’nin turizm potansiyeli, katılımcıların görüşlerine göre bölgesel ve uluslararası turizm açısından önemli bir fırsat sunmaktadır. Buna göre, şenliğin doğru planlanması, tanıtılması ve kültürel değerlerinin öne çıkarılması, Karadeniz bölgesinde turistik cazibeyi artırabilecektir. Bu tema, beş kod altında detaylandırılmıştır.

3.4.1. Bölgenin kendine has kültürel ve ekolojik çekiciliği

Katılımcılar, şenliğin yerel kültürle bütünleşmiş gelenekleri, ritüelleri ve coşkusu nedeniyle turistler için ilgi çekici bir deneyim sunabileceğini belirtmişlerdir. Özellikle baharın başlangıcıyla şenliklerin doğayla iç içe kutlanması, Karadeniz’in eşsiz doğal güzellikleriyle birleşerek bir cazibe yaratmaktadır.

Bunun yanında şenliğin bir efsanevi boyutu da bulunmaktadır. Buna göre, Hz. Hızır ve İlyas’ın buluşması gibi efsaneler ve ritüellerin mistik ve kültürel bir boyut sunması, özellikle kültürel ve inanç turizmine ilgi duyan turistler için şenliğin çekiciliğini artırabilecek unsurlardır. Ayrıca katılımcılar, Mayıs Yedisi’nin çevresel faktörler, geleneksel yaşam tarzı ve yöresel ürünlerle birleşerek kültürel deneyimler arayan turistler için bir cazibe merkezi olabileceğini ifade etmişlerdir. Konuya ilişkin Katılımcı 2, düşüncelerini şu şekilde dile getirmiştir:

“...Mesela farklı inançların etkisi olduğunu görüyoruz burda. Mesela bununla ilgili rivayetlerden biri de Hızır ile İlyas Peygamberin buluşmasını söylüyorlar. İnanç anlamında bu inanç turizmine dahil edilebilir. Konuya ilgi duyan herkes de yerli veya yabancı bölgemize bu amaçla gelebilir. Bölgemizin ve şenliğimizin her görüşten misafire uygun olduğunu düşünüyorum...”

3.4.2. Yerel gastronomi ve deneyimler

Şenliğin gastronomi turizmi açısından önemli bir potansiyeli bulunmaktadır. Yerel ürünler, geleneksel yemekler ve sokak lezzetleri, turistlere yöresel mutfak kültürünü tanıma fırsatı sunmaktadır. Katılımcılar, bu tür gastronomik deneyimlerin turizmi destekleyeceğini ve şenliğin cazibesini artıracağını belirtmişlerdir. Katılımcı 5, yerel gastronominin desteklenmesi hususunun önemini şu şekilde ifade etmiştir:

“...Yani biz Mayıs Yedisi şenliğine gittiğimizde oradaki stantlarda fastfood satılmaması lazım. Yerel ürünlerin satılması lazım. Veya orda ben dünya çapındaki markaların, ürünlerin yerine yerel ürünleri bulmam lazım. Maalesef hem Mayıs Yedisi şenliğinde de hem de buna benzer gastronomi festivallerinde, yerel festivallerde bunları görüyorum orda. Bu tabi biraz üzücü. Ordu’nun coğrafi işaretli ürünleri var. Onların sergilenmesi lazım. Onun dışındaki böyle fastfood tarzı yoğun tüketime yönelik ürünlerin çok fazla olmaması gerekiyor...”

Şenlik boyunca yöresel el sanatlarının, hediyelik eşyaların ve diğer yöresel ürünlerin satılması, turistlere kültürel bir alışveriş deneyimi sunmaktadır.

3.4.3. Şenliğin ulusal ve uluslararası tanıtımı ve tanıtım iş birlikleri

Katılımcılar, şenliğin ulusal ve uluslararası düzeyde yeterince tanıtılmadığını belirtmektedir. Tanıtım eksikliği nedeniyle, şenlik daha geniş bir kitleye ulaşamamakta ve şenliğin turistik potansiyeli tam anlamıyla değerlendirilememektedir. Konuyla ilgili katılımcılar, Mayıs Yedisi'nin Karadeniz'e kıyısı olan ülkelerle (Gürcistan, Ukrayna, Bulgaristan, Yunanistan gibi) iş birliği yapılarak uluslararası bir etkinlik haline getirilebileceğini önermiştir. Böylece, her yıl farklı bir ülkede veya bölgede kutlanarak uluslararası bir farkındalık yaratılabilecektir. Ayrıca şenlik boyunca farklı kültürel etkinliklerin, müziklerin ve dansların tanıtılması, geleneksel Türk kültürünü uluslararası alanda tanıtarak turistlerin ilgisini artırabilecek bir başka katılımcı önerisi olarak ortaya konmuştur. Katılımcı 2, konuyla ilgili şöyle bir öneride bulunmuştur:

“...Artı bölgemiz Karadeniz’e kıyısı olan bir şehir. Diğer ülkelerde Gürcistan gibi Ukrayna gibi Rusya gibi Bulgaristan gibi ülkelerde bunun farklı ritüellerini veya benzerlik taşıyan farklı etkinlikler yapılabilir. Karadeniz’e kıyısı olan ülkelerle ilgili uluslararası bir çapta bir yıl ülkemizde bir yıl Gürcistan’da bir yıl burda gibi sırayla değerlendirilebilecek uluslararası çapta bir etkinliğe dönüştürülebilir.”

3.4.4. Turistik altyapının geliştirilmesi

Katılımcılar, şenliğin turizm potansiyelinin tam anlamıyla değerlendirilebilmesi için turistik altyapının geliştirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Buna göre, özellikle konaklama, ulaşım, yeme-içme ve rehberlik gibi hizmetlerin şenlik boyunca daha iyi organize edilmesi gerekmektedir. Bu hususta da katılımcılar, belediyelerin, kültür müdürlüklerinin ve turizm otoritelerinin şenliği planlaması, altyapıyı geliştirmesi ve etkinliği bir turizm cazibe merkezi haline getirmesi gerektiğini savunmaktadır.

3.4.5. Kültürel turizmin sürdürülebilirliği

Şenliğin sürdürülebilir turizm kapsamında değerlendirilmesi hem ekonomik hem de kültürel açıdan sürdürülebilirliğin sağlanmasına yardımcı olabilecek bir durumdur. Katılımcılar, şenliğin turistik etkinlikler içinde yer almasıyla, yerel kültürün korunması ve tanıtılması arasında bir denge kurulabileceğini vurgulamıştır. Dahası, şenliğin etkili olabilmesi için, yerel halkın şenliği sahiplenmesi ve şenlik sürecine etkin bir şekilde katılması gerekmektedir. Katılımcılar, yerel halkın şenlik boyunca turistlerle etkileşimde bulunmasının, kültürel değerlerin paylaşılmasına ve turistik deneyimin zenginleşmesine katkı sağlayacağını ifade etmişlerdir. Katılımcı 5 konuya ilişkin görüşlerini şu sözlerle ifade etmiştir:

“...burda kültürel bir etkinlik var. Bu kültürel etkinliği özünden çok kopmadan orjinine yakın bir şekilde yeniden sergilemek gerekiyor. Bunun için senaryolar hazırlanabilir. Açılan stantlardan tutun oynanacak oyunlara kadar gösterilere kadar sportif faaliyetlerin tamamı yerel olmalı. Yani o kültürü yansıtacak boyutta olmalı...”

3.5. Eksiklikler ve geliştirme önerileri

Şenliğin daha etkin bir şekilde düzenlenebilmesi, kültürel mirasının korunması ve ekonomik ile turistik potansiyelinin artırılması için katılımcıların değindiği çeşitli eksiklikler ve geliştirme önerileri beş kod altında sunulmuştur.

3.5.1. Yetersiz tanıtım ve farkındalık eksikliği

Katılımcılar, şenliğin yeterince tanıtılmadığı ve bu nedenle geniş kitlelere ulaşamadığı konusunda hemfikirler. Tanıtım eksikliği hem ulusal düzeyde hem de uluslararası düzeyde şenliğin bilinirliğini sınırlamaktadır. Katılımcı 4 konuya ilişkin görüşlerini şu şekilde dile getirmiştir:

“...Mayıs Yedisi şenliği Ordu yöresinin tanıtımına şu anda yani günümüz itibarıyla baktığımız zaman medyada göremiyoruz. Ulusal bazda göremiyoruz uluslararası alanda zaten yok. Bu yıl mesela oldu olmadı gibi yani pek gözükmedi. Şu anda yetersiz...”

3.5.2. Etkinliklerin yetersiz organizasyonu ve planlama eksikliği

Katılımcılar, şenliğin organizasyonunda yerel yönetimlerin daha etkin bir rol alması gerektiğini belirtmiştir. Zira şenlik plansız bir şekilde düzenlendiği için katılım ve etkinliklerin etkisi sınırlı kalmaktadır. Katılımcı 4 konuyla ilgili düşüncelerini şu şekilde ifade etmiştir:

“...Belediyelerimizin ya da Kültür Müdürlüklerimizin Mayıs Yedisi şenliklerini önceden organize ederek yapılacak etkinlikleri ritüelleri belli bir plan dahilinde yapmaları, hatta yöresel sanatçıları o gün sahneye çıkararak eğlence düzenlemeleri Mayıs Yedisinin ruhunun, öneminin, halk gözündeki itibarının kaybolmaması açısından önemli...”

3.5.3. Geleneksel değerlerin zayıflaması ve popüler kültürün baskınlığı

Katılımcılar, şenliğe yerel halkın ilgisinin azaldığını ve katılımın düştüğünü ifade etmektedir. Yerel halkın şenliğe sahip çıkmaması, etkinliklerin beklenen sosyal ve kültürel etkisini göstermesini engellemektedir. Ayrıca, Mayıs Yedisi Şenliği’nde geleneksel ritüellerin ve yerel ürünlerin giderek azaldığı ve popüler kültüre ait unsurların ön plana çıktığı belirtilmiştir. Bu durum, şenliğin otantikliğini ve kültürel miras açısından değerini zayıflatmaktadır. Katılımcı 3 bu görüşü destekler nitelikte görüş bildirmiştir:

“...Ben Perşembe’de Mayıs Yedisi geldiğinde, uçurtma şenliklerinin, çeşitli unutulmaya yüz tutan çocuk oyunlarının, işte yağlı kazık gibi, denizde ördek yakalama gibi, yüzme yarışmalarının yapıldığı dönemleri bilirim. Tabi akşamına da konserle birlikte gün bitiriliyordu. Sabahdan akşama kadar şehirde muazzam bir eğlence ve etkinliğin yapıldığını görüyorduk. Ama her geçen yıl bu ilgi biraz daha azalarak günümüze kadar geldi...”

Dolayısıyla şenliğin yerel ürünler, geleneksel el sanatları ve yöresel yemeklerle yeniden canlandırılması, geleneksel oyunların ve ritüellerin vurgulanması, şenlikteki otantik havayı koruyacak ve şenliğin gerçek anlamda kültürel bir etkinlik olarak yaşamasını sağlayacaktır.

3.5.4. Altyapı ve konaklama eksiklikleri

Şenliğe katılacak turistler için konaklama, ulaşım ve yeme-içme gibi altyapı hizmetlerinin geliştirilmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Özellikle şenlik döneminde bölgedeki oteller, pansiyonlar ve diğer turistik tesislerin yeterli hizmeti verebilmesi için altyapının iyileştirilmesi önerilmektedir. Ayrıca katılımcılar, şenliğe katılan turistlerin etkinlik boyunca yöresel rehberlik hizmetleri alabilmeleri, bölgenin kültürü ve tarihi hakkında bilgi edinebilmeleri için turist rehberlerinin, etkinliğe dâhil edilmesini önermektedir. Konuya ilişkin Katılımcı 1 görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir:

"Bu şenliklerin daha planlı ve programlı bir hale getirilmeli. Hatta Giresun, Ordu, Trabzon'da bu konuyla ilgili olan belediyelerin ortaklaşa yaptığı etkinliklerle hem birlik ve beraberliğin perçinlenmesi açısından hem de turizme kazandırılması açısından Mayıs Yedisi şenlikleri gezi rehberlerinde programlara alınabilir."

3.5.5. Sürdürülebilir turizm ve ekonomik kalkınma

Şenliğin uzun vadeli ekonomik etkileri, sürdürülebilir turizm anlayışıyla ele alınmalıdır. Katılımcılara göre sadece ekonomik kazanç sağlamak yerine, şenliğin geleneksel değerlerinin koruyan ve sürdüren bir yapıda devam etmesi önemlidir. Ayrıca şenlikte elde edilen ekonomik kazançlardan, yerel üreticilerin, el sanatları ustalarının ve esnafın pay alabilmesine yönelik düzenlemeler yapılmalıdır. Böylece şenliğin ekonomik etkisi toplumun genel refahına daha fazla yansıyacaktır. Katılımcı 3 de konuyla ilgili görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir:

"Burda kültürel bir etkinlik var. Bu kültürel etkinliği özünden çok kopmadan orjinine yakın bir şekilde yeniden sergilemek gerekiyor. Bunun için senaryolar hazırlanabilir. Açılan stantlardan tutun oynanacak oyunlara kadar gösterilere kadar sportif faaliyetlerin tamamı yerel olmalı. Yani o kültürü yansıtacak boyutta olmalı. Popüler kültürde yer alan unsurlardan ziyade bu olursa çok daha başarılı olur diye düşünüyorum. Buna ilgi yerel halk tarafından da olacaktır. Hem de iyi bir tanıtımla ulusal/uluslararası düzeyde de katılım sağlanacaktır diye düşünüyorum."

Sonuç

Şenliklerin birer kültürel miras değeri olarak korunması, toplumsal dayanışma ve bölgesel kimliğin sürdürülebilirliği açısından önem taşımaktadır. Mayıs Yedisi gibi şenlikler hem sosyal ilişkileri pekiştirmekte hem de toplumun tarihsel kimliğini canlı tutmaktadır. Yılmaz ve Ön Esen (2016) ve Işıldar ve Yıldız (2019) da yapmış oldukları çalışmalarda, katılımcıların şenliği yakınlarıyla bir araya gelebilmek ve onları ağırlayabilmek için bir araç olarak gördüklerini ifade etmiştir. Şenliklerin ritüelistik boyutu ise bireyler ve topluluklar arasında manevi bağların güçlenmesine katkı sağlamaktadır. Dolayısıyla bu ritüellerin devam etmesi, kültürel aidiyeti artıran önemli unsurlar arasında yer almaktadır. Benzer şekilde Saatcı ve Türkmen (2020) de düzenlenen festivale ilişkin toplum gururunun memnuniyet üzerinde etkisi olduğu bulgusuna erişmiştir. Bu sebeple Mayıs Yedisi Şenliği'nin sürdürülebilirliği için hem yerel halkın desteğinin devam etmesi hem de yerel yönetimlerin daha aktif rol alması gerektiği öne çıkmaktadır.

Şenlik döneminin kısa olmasına rağmen, bu süre boyunca yaratılan ekonomik canlılığın, bölgedeki birçok sektörün etkileyebileceği düşünülmektedir. Bu durumda seyyar satıcılardan yerel esnafa, turizmcilerden otelcilere kadar geniş bir yelpazede ekonomik kazanç sağlanabilecektir. Şenlik, özellikle küçük esnaf ve yerel üreticiler için önemli bir gelir kaynağı oluşturduğundan, bu tür etkinliklerin sürdürülebilir bir şekilde devam ettirilmesi, yerel ekonominin canlanmasına büyük katkılar sunabilecektir. Işıldar ve Yıldız (2019) tarafından yapılmış çalışma da bunu destekler niteliktedir. Ayrıca şenliğin sadece yerel halkla sınırlı kalmaması, tanıtım ve organizasyonun profesyonelce yapılması, ekonomik etkinin genişlemesine ve kalıcı hale gelmesine yardımcı olabilecektir. Sonuç olarak, Mayıs Yedisi Şenliği'nin ekonomik etkilerinin, etkinliğin daha geniş bir kitleye hitap etmesi ve yerel yönetimlerin desteğiyle planlanması durumunda, yerel ekonomiye ciddi katkılar sağlayacak potansiyele sahip olduğu düşünülmektedir.

Sosyal anlamda şenlik, toplumsal birliği ve dayanışmayı beslemektedir. Bir arada yapılan ritüeller, birlikte vakit geçirilen etkinlikler, toplumsal bağları güçlendiren bir kolektif ruh yaratmaktadır. Ayrıca Mayıs Yedisi gibi şenlikler, yerel halkın kültürel kimliğini ifade etmesine ve bu kimliği nesiller arası paylaşmasına olanak tanımaktadır. Bu da yine kültürel mirasın yaşatılmasına katkıda bulunurken bireyler arası bağların kuvvetlenmesini de sağlamaktadır. Mayıs Yedisi Şenliği'nin hem genç nesillerin bu geleneği yaşaması hem sosyal etkilerin

sürdürülmesi hem de sosyal etkilerinin devamlılığını sağlayabilmek için daha fazla katılım ve destek gerekmektedir. Bu da yerel yönetimler ve toplulukların birlikte hareket ederek ve sosyal medyayı etkin kullanarak şenliği daha da canlandırması ile gerçekleşecek bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. Şengül ve Genç (2016) de destekler nitelikte, paydaş katılımının önemini vurgulamışlardır. Elde edilen bulguları temel alarak Mayıs Yedisi Şenliği'nin daha iyi organize edilmesine, tanıtılmasına ve dolayısıyla daha fazla ekonomik kazanım yaratmasına katkı sağlayacak birtakım öneriler geliştirilmiştir.

- Şenlik, daha profesyonel ve planlı bir şekilde düzenlenmeli. Resmî kurumların, turizm otoritelerinin ve yerel halkın ortak çalışmasıyla, şenlik programları önceden hazırlanmalı, şenlik kapsamındaki etkinlikler belirli bir süre öncesinde duyurulmalı ve katılım teşvik edilmelidir.
- Yörenin turizm potansiyeli göz önüne alındığında, Karadeniz'in doğasını, Mayıs Yedisi ritüelleriyle birleştiren tur paketleri oluşturulabilir. Örneğin, şenlik boyunca doğa yürüyüşleri, yayla gezileri ve geleneksel ritüel deneyimlerini kapsayan eko-turizm programları düzenlenebilir.
- Sosyal medya, televizyon, basılı medya ve kültürel tanıtım etkinlikleri gibi çeşitli platformlarda şenliğin kültürel ve doğa turizmine hitap eden yönleri, görsel ve etkileyici içeriklerle vurgulanarak yerli ve yabancı turistlere tanıtılmalıdır.
- Şenlikteki ritüellerin, geleneksel yemeklerin ve el sanatlarının otantikliği, özellikle kültür turistleri için sunduğu özgün değer şenliğin tanıtım çalışmalarında vurgulanmalıdır.
- Şenlik esnasında konaklama süresini arttırmaya yönelik ziyaretçiler için yayla gezileri, hasat ve gastronomi etkinlikleri gibi aktivite alternatifleri oluşturulmalıdır. Şenliğin sahip olduğu kültürel özgünlük dikkate alınarak, potansiyel ziyaretçiler için aktivite çeşitliliği yaratılabilir.
- Şenliğin bir turistik marka haline getirilmesi bölge turizmine katkı sağlarken kültürel değerlerin de tanıtılmasına olanak tanıyacaktır. Doğru pazarlama stratejileri ve iş birlikleri ile etkinliğin uluslararası bir marka değeri kazanması hedeflenmelidir.
- Şenlik tanıtımı için daha geniş bir tanıtım ağı kurulması; sosyal medya, televizyon, basılı medya ve diğer tanıtım araçlarının etkin bir şekilde kullanılması gerekmektedir.
- Şenliklerin anlam ve önemini yerel halka daha fazla anlatmak, genç nesilleri bu kültürel mirasa dahil etmek ve sosyal etkinliklere teşvik etmek gerekmektedir.
- Şenlik, sadece eğlence ve ticaret amacıyla değil, aynı zamanda kültürel mirası yaşatmak ve gelecek nesillere aktarmak amacıyla düzenlenmelidir. Bu nedenle, etkinliklerin planlamasında geleneksel değerlere vurgu yapılmalı ve popüler kültürden ziyade yerel gelenekler ön plana çıkarılmalıdır.
- Festivalin organizasyonunda ve pazarlanmasında, yörenin turizm paydaşlarının aktif rol alması sağlanmalıdır. Aynı zamanda şenliğin ekonomik kazanımlarından da bütün turizm paydaşları eşit şekilde fayda sağlayabilmelidir.

Mayıs Yedisi şenliğinin turistik anlamda bir çekiciliğe dönüşmesi, özgün niteliğinin korunmasına ve yerel halkın aktif katılımı ile yakından ilişkilidir. Popüler kültür ile benzeşen bir şenlik turistik ziyaretçiler için bir anlam taşımayacaktır. Bu noktada Mayıs Yedisi şenliği gibi geleneksel ve özgün nitelikteki şenliklerin ziyaretçiler açısından sunduğu değer farkına varılması önemlidir. Gelecekteki araştırmalarda Mayıs Yedisi gibi geleneksel şenliklere katılan turist kitlesinin ziyaret motivasyonlarının belirlenmesi literatüre katkı sağlayacaktır.

Kaynakça

- Akgündüz, Y. ve Coşar, Y. (2018). Motivations of Event Tourism Participants and Behavioural Intentions. *Tourism and Hospitality Management*, 24(2), 1-25.
- Aslan, A. (2016). An exploratory study on the sexual intimacy of male hotel workers and foreign female tourists. *International Journal of Hospitality Management*, 58, 107–116.
- Can, E. (2015). Boş zaman, rekreasyon ve etkinlik turizmi ilişkisi. *İstanbul Sosyal Bilimler Dergisi*, 10, 1–17.
- Cochran, W. G. (1977). *Sampling techniques* (3. Baskı). John Wiley & Sons.
- Creswell, J. W. (2013). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (4. Baskı). Sage.
- Crompton, J. L. ve Mckay, S. L. (1997). Motives of Visitors Attending Festival Events, *Annals of Tourism Research*, 24(2), 425-439.
- Dalgın, T., Kara, E., & Çeken, H. (2023). Etkinlik turizmi kapsamında Ordu Vosvos Şenliği organizasyon sürecinin değerlendirilmesi. *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 13(Sosyal Bilimler Lisansüstü Öğrenci Sempozyumu Özel Sayısı), 233–250. <https://doi.org/10.48146/odusobiad.1279977>
- Fridlund, B., & Hildingh, C. (2000). Health and qualitative analysis methods. İçinde B. Fridlund & C. Hildingh (Eds.), *Qualitative research: Methods in the service of health* (pp. 13–25). Studentlitteratur.
- Genç, K. (2021). Organik imaj çerçevesinde etkinlik turizmi: Malazgirt Zaferi yıl dönümü kutlamaları. *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(1), 69–78.
- Genç, K., & Türkay, O. (2021). Geleneksel halk ritüellerinden çağdaş gösterilere: Mayıs Yedisi Bayramı'nın organizasyon ve anlam dönüşümü. *Journal of Global Tourism and Technology Research*, 2(1), 35–47.
- Getz, D., & Cheyne, J. (1996). Special event motivations and behaviour. İçinde C. Ryan (Ed.), *The tourist experience: A new introduction*. Cassell.
- Getz, D. (2008). Event tourism: Definition, evolution and research. *Tourism Management*, 29(1), 403–428.
- Işıldar, P., & Yıldız, Ö. (2019). Festivaller ve yerel halk üzerindeki sosyal etkileri: Urla örneği. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 3(4), 931–948.
- Karagöz, D. (2006). *Etkinlik turizmi ve etkinlik turizmi bağlamında yabancı ziyaretçi harcamalarının ekonomiye etkisi: Formula 1 2005 Türkiye Grand Prix örneği* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Anadolu Üniversitesi.
- Kömürcü, S. ve Küçükaltan, E. G. (2020). Festival katılımcılarının motivasyonları ve turistik deneyimleri: Deve güreşi festivali örneği. *OPUS-Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 16(31), 1-25.
- Lopes, R., & Hiray, A. (2024). Impacts of cultural events and festivals on cultural tourism. *Journal of Advanced Zoology*, 45(4), 174–179.
- Mair, J., & Whitford, M. (2013). An exploration of events research: Event topics, themes and emerging trends. *International Journal of Event and Festival Management*, 4, 6–30.

- Özalp, İ. E. (2006). *Marmaris Uluslararası Denizcilik Festivalinin denizciliğin ve Deniz Kuvvetlerinin tanıtımına katkısı* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Pasya, G. K., Setiyorini, H. P. D., & Andari, R. (2016). Traditional festivals: A tourism development contribution for cultural inheritance. *South East Asia Journal of Contemporary Business, Economics and Law*, 11(2), 27–30.
- Peters, M., & Pikkemaat, B. (2005). The management of city events: The case of Bergsilvester in Innsbruck, Austria. *Event Management*, 9(3), 147–153.
- Saatcı, G. ve Türkmen, S. (2020). Festivallerin algılanan etkileri, festival memnuniyeti ve festival gelişim desteği arasındaki ilişkilerin incelenmesi: Kösedere üzüm festivali örneği. *International Social Sciences Studies Journal*, 6(54), 76-84.
- Small, K., Edwards, D. ve Sheridan, L., (2005). A flexible framework for evaluating the socio cultural impacts of a small festival. *International Journal of Event Management Research*, 1(1), 66-77.
- Şengül, S. ve Genç, K. (2016). Festival turizmi kapsamında yöresel mutfak kültürünün destekleyici ürün olarak kullanılması: Mudurnu ipekyolu kültür sanat ve turizm festivali örneği. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 23, 79-89.
- Van Der Wagen, L. (2005). *Event management for tourism, cultural, business, and sporting events* (2nd ed., B. Carlos, Ed.). Pearson Prentice Hall.
- Yemenoğlu, E., Dalgın, T. ve Çeken, H. (2013). Geleneksel festivallerin kırsal turizm üzerindeki etkileri: Denizli-Honaz kiraz festivali örneği. *Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi*, 3(1), 15-21.
- Yılmaz, E. ve Ön Esen, F. (2017). Muğla’da şenlik var: geleneksel yörük-türkmen şenliği örneği. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(47), 564-582.

Katkı Oranı Beyanı

Yazarlar makaleye eşit oranda katkı sunmuşlardır.

Çatışma Beyanı

Makalenin yazarları, bu çalışma ile ilgili taraf olabilecek herhangi bir kişi ya da finansal ilişkileri bulunmadığını dolayısıyla herhangi bir çıkar çatışmasının olmadığını beyan eder.

Destek ve teşekkür

Bu makale, UIDB/04470/2020 proje referansı kapsamında FCT—Portekiz Bilim ve Teknoloji Vakfı aracılığıyla ulusal fonlarla finanse edilmektedir. DOI 10.54499/UIDP/04470/2020 (<https://doi.org/10.54499/UIDP/04470/2020>).